

РАДА СУДДІВ УКРАЇНИ

01601, м. Київ, вул. Липська, 18/5, тел.: (044) 277-76-29, факс: (044) 277-76-30

26 жовтня 2018 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я

№ 65

Про заходи забезпечення безпеки судів і суддів, охорони судів та осіб, котрі беруть участь у здійсненні судочинства

Згідно зі статтею 126 Конституції України незалежність і недоторканність суддів гарантуються Конституцією і законами України.

Відповідно до положень статті 126 Закону «Про судоустрій і статус суддів», завданням суддівського самоврядування є захист професійних інтересів суддів та вирішення питань внутрішньої діяльності судів в Україні.

Незалежність судів є прерогативою, що надається на користь забезпечення верховенства закону та в інтересах тих осіб, які покладають надію на правосуддя.

Статтею 6 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" визначено, що здійснюючи правосуддя, суди є незалежними від будь-якого незаконного впливу.

Принцип незалежності суддів та їх недоторканності є важливою гарантією самостійності судової влади та умовою судового захисту прав людини та основоположних свобод. Існування правової держави і правосуддя без дотримання цього принципу неможливе. У правовій системі України основне нормативне закріплення принципу незалежності і недоторканності суддів має місце у статтях 126, 129 Конституції України і конкретизується у статтях 6, 47, 48 Закону, законах України "Про Конституційний Суд України", "Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів" і в кодифікованих процесуальних документах. Норми, які містяться у цих нормативних актах, є імперативними і адресованими не тільки суддям, а й іншим особам.

Безпека суддів та охорона приміщень судів є однією з основних гарантій незалежності суддів та системи правосуддя в цілому.

Суддівське самоврядування є однією з гарантій забезпечення незалежності суддів.

Діяльність органів суддівського самоврядування має сприяти створенню належних організаційних та інших умов для забезпечення нормальної

діяльності судів і суддів, гарантувати незалежність суду, забезпечувати захист суддів.

Згідно з чинним законодавством забезпечення питання правового захисту суддів та членів їх сімей входить до повноважень Ради суддів України. (пункт 2 частини восьмої статті 133 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»).

Рішенням Ради суддів України № 76 від 07 грудня 2017 року визнано неналежною практичну реалізацію положень Закону України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів».

Вказаним рішенням Рада суддів України зверталась до Генерального прокурора та Міністра внутрішніх справ України щодо необхідності посилення нагляду за додержанням законів стосовно забезпечення державного захисту судів, суддів і працівників апарату судів та щодо необхідності неухильного виконання вимог закону про забезпечення громадського порядку в судах та охорони приміщень судів; захисту життя та здоров'я суддів, працівників апарату судів та учасників судового процесу.

Рішенням № 78 від 07 грудня 2017 року Рада суддів України звернулась до Голови національної поліції України та Командувача Національної гвардії України з вимогою забезпечити безпеку судових установ, суддів, працівників апаратів судів та вжити заходи щодо усунення загрози безпеки суддів.

Тим же рішенням Рада суддів України звернулась до Державної судової адміністрації України та Вищої ради правосуддя щодо термінового початку роботи Служби судової охорони.

Рішенням XV чергового З'їзду суддів України «Про стан здійснення правосуддя в умовах судової реформи» від 07 березня 2018 року визнано, що стан незалежності судів і суддів потребує посилення, зокрема, з питань щодо охорони судів, життя, здоров'я та майна суддів та їх сімей.

Так, з цього приводу З'їздом суддів України вирішено звернутись з пропозиціями до Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України щодо:

- розробки і прийняття спеціального Закону України «Про службу судової охорони», який регулюватиме правовий статус вказаного суб'єкта, як правоохоронного органу з наділенням його повноваженнями, достатніми та необхідними для негайного реагування і припинення проявів неповаги до суду, тиску на суддів, втручання у здійснення правосуддя;

- розробки та внесення на розгляд законопроектів щодо змін до абзацу першого частини першої статті 2 Закону України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» про доповнення переліку правоохоронних органів, що здійснюють державний захист працівників суду, Службою судової охорони і підтримання громадського порядку в судах;

- розробки законопроектів змін до Кримінального кодексу України та до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо підвищення захисту органів судової влади від протиправних посягань.

Також доручено Державній судовій адміністрації України невідкладно забезпечити роботу Служби судової охорони і підтримання громадського порядку в судах.

З'їзд суддів також звернувся до Кабінету Міністрів України, Міністерства внутрішніх справ України, центрального органу виконавчої влади, що реалізує

державну політику у сфері статистики, щодо необхідності розробки, прийняття і затвердження типового порядку ведення державної статистики випадків посягань на життя, здоров'я та майно суддів, обмеження їх особистої свободи.

Крім того Рада суддів України зверталась до Державної судової адміністрації України щодо забезпечення функціонування Служби судової охорони та підвищення рівня забезпеченості судів технічними засобами (системи відеоспостереження, металошукачі, турнікети, камери схову тощо) і в своєму рішенні № 22 від 18 травня 2018 року.

Законом України «Про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" №2509-VIII від 12 липня 2018 року у зв'язку з прийняттям Закону України "Про Вищий антикорупційний суд" статтю 160 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» замінено Главою 4 «Служба судової охорони».

Зазначеними змінами зокрема визначено, що підтримання громадського порядку в суді, припинення проявів неповаги до суду, а також охорону приміщень суду, органів та установ системи правосуддя, виконання функцій щодо державного забезпечення особистої безпеки суддів та членів їхніх сімей, працівників суду, забезпечення у суді безпеки учасників судового процесу здійснює Служба судової охорони.

Однак, вказаним Законом відтерміновано кінцеву дату забезпечення виконання в повному обсязі Службою судової охорони своїх повноважень до 01 січня 2019 року.

Пунктом 39 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» визначено, що тимчасово, на період до початку виконання в повному обсязі повноважень Служби судової охорони, підтримання громадського порядку в суді, припинення проявів неповаги до суду, а також охорону приміщень суду, органів та установ системи правосуддя, виконання функцій щодо державного забезпечення особистої безпеки суддів та членів їхніх сімей, працівників суду, забезпечення безпеки учасників судового процесу здійснюється підрозділами Національної поліції України та Національної гвардії України.

Слід констатувати, що незважаючи на численні звернення Ради суддів України та З'їзду суддів України до Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, Генерального прокурора, Міністра внутрішніх справ України, керівництва Національної поліції України та Національної гвардії України, Вищої Ради Правосуддя, Державної судової адміністрації України ситуація із станом забезпеченням охорони судів, забезпеченням особистої безпеки суддів та членів їх сімей, працівників суду, забезпеченням безпеки учасників судового процесу залишається вкрай критичною.

Крім випадків, які відображені в рішенні Ради суддів України № 76 від 07 грудня 2017 року, останнім часом спостерігається збільшення випадків нападів на суддів та членів їх сімей, завдання шкоди їх життю, здоров'ю чи майну.

Такі випадки призводять до дестабілізації діяльності судової влади, становлять загрозу утвердженню в Україні принципу верховенства права, підривають основи правопорядку в державі, завдають непоправної шкоди авторитету України на міжнародній арені.

Рада суддів України вкотре наполягає на негайному запровадженні превентивних та захисних механізмів з метою недопущення аналогічних випадків у подальшому та ретельного об'єктивного розслідування всіх без винятку протиправних дій щодо життя та здоров'я суддів, працівників апарату судів та майна судів.

Суди є єдиними легітимними органами державної влади, на які покладено обов'язок здійснювати правосуддя в Україні. Ніщо не здатне замінити чи підмінити суд як найвищого арбітра у вирішенні суспільних конфліктів, останню правову інстанцію.

Як наголошується у Рекомендації CM/Rec (2010) 12 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо суддів: незалежність і недоторканність суддів не є привілеєм суддівського корпусу, а встановлюється з метою забезпечення і дії принципу верховенства права та права осіб на справедливе правосуддя. Виконавча та законодавча влада повинні гарантувати незалежність суддів та утриматися від дій, які можуть підірвати незалежність судової влади або довіру суспільства до неї.

У висновку № 1 (2001) Консультативної ради європейських суддів до уваги Комітету Міністрів Ради Європи щодо стандартів незалежності судової влади та незмінюваності суддів відзначається, що незалежність суддів є передумовою верховенства права та основоположною гарантією справедливого суду. На суддів покладається відповідальність за прийняття остаточного рішення у справах стосовно життя людини, свобод, прав, обов'язків та власності громадян.

У пункті 13 Рекомендацій CM/Rec (2010) 12 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо суддів: незалежність, ефективність та обов'язки зазначено, що потрібно вжити всіх необхідних заходів для забезпечення поваги, захисту і сприяння незалежності та неупередженості суддів.

Крім того, забезпечення безпеки всіх учасників судових процесів в Україні, зокрема, адвокатів та прокурорів, є однією з умов для здійснення незалежного правосуддя на засадах верховенства права та законності.

Заслухавши та обговоривши інформацію голови комітету Ради суддів України з питань забезпечення незалежності суддів Жука А.В., з метою вжиття заходів щодо утвердження авторитету судової влади, забезпечення правопорядку та створення належних умов для здійснення незалежного правосуддя на засадах верховенства права та законності, практичної реалізації положень Закону України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів», відповідно до частини восьмої статті 133 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», Положення про Раду суддів України, затвердженого X позачерговим з'їздом суддів України 16 вересня 2010 року (з наступними змінами), на виконання рішення XV чергового З'їзду суддів України «Про стан здійснення правосуддя в умовах судової реформи» від 07 березня 2018 року, Рада суддів України

в и р і ш и л а:

1. Звернутись до Вищої ради правосуддя та Державної судової адміністрації України щодо невідкладного запровадження виконання Службою

судової охорони повноважень, передбачених Законом України «Про судоустрій і статус суддів».

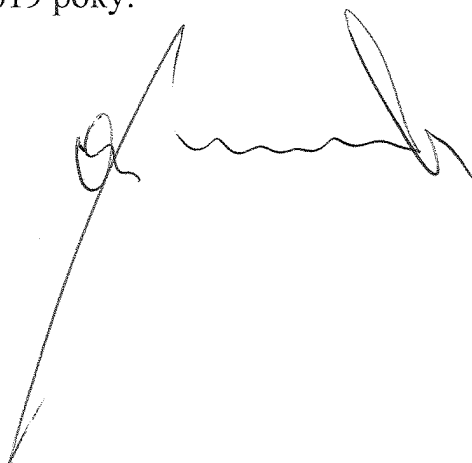
2. Звернутись до Міністерства внутрішніх справ України щодо вжиття заходів по забезпеченню підтримання громадського порядку в усіх судах України, а також охорони приміщень суду, виконання функцій щодо державного забезпечення особистої безпеки суддів та членів їхніх сімей, працівників суду, забезпечення безпеки учасників судового процесу підрозділами Національної поліції України та Національної гвардії України до початку виконання в повному обсязі повноважень Служби судової охорони.

3. Звернутись до Міністра внутрішніх справ України щодо забезпечення першочергового реагування та виїзду підрозділами Національної поліції України та Державної служби України з надзвичайних ситуацій на виклики, які надходять від судів та суддів.

4. Звернутись до Державної судової адміністрації України щодо забезпечення всіх залів судових засідань та кабінетів суддів засобами сповіщення про небезпеку («тривожними кнопками»).

5. Доручити Державній судовій адміністрації України забезпечити за рахунок коштів Державного бюджету України житла суддів охоронною сигналізацією протягом 2019 року.

**Голова
Ради суддів України**

О.С. Ткачук